Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	11C/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3122203729
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Viera Kumová
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2024:3122203729.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Vierou Kumovou v spore žalobkyne A. B. C., nar.XX.XX.XXXX, štátna občianka Slovenskej republiky, trvale bytom D. A. XX, A., práv. zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Jozef Kováčik, s.r.o. so sídlom Legionárska 6434/2, Trenčín, IČO 47 251 913 proti žalovanej Slovenská republika zast. Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO 00 166 073 o náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.300,- Eur, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V ostatnej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- Eur (po priznaní nároku na náhradu škody 1.233,74 eur rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 27C/38/2014- 82 zo dňa 14.02.2020, práv. 20.03.2020), ktorá jej bola spôsobená pri výkone verejnej moci. Uviedla, že uznesením vyšetrovateľa OÚV PZ SR Nové Mesto nad Váhom ČVS: E./NM-2000 zo dňa 27.10.2000 začala byť stíhaná ako obvinená pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods.1/,ods.2/ Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu si dňa 08.11.2000 podala sťažnosť. Následne si zvolila za obhajcu advokáta JUDr. Jozefa Kováčika, prostredníctvom ktorého podanú sťažnosť bližšie odôvodnila dňa 22.11.2000. Prokurátor okresnej prokuratúry uznesením Pv 100/00-74 zo dňa 21.12.2000 jej sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a dňa 11.02.2002 podal na OS Nové mesto nad Váhom obžalobu na ňu ako aj na ďalších dvoch obvinených lekárov o ktorej rozhodol OS Nové Mesto nad Váhom dňa 12.02.2002 trestným rozkazom, ktorým ju podľa §224 ods.2/ Tr. zák. uznal vinnou a uložil jej trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 1 rok. Proti nemu podala dňa 21.02.2002 odpor, v dôsledku ktorého bol trestný rozkaz zrušený. Po vykonaní hlavného pojednávania rozhodol Okresný súd Nové mesto nad Váhom rozsudkom sp. zn. NM-1T/33/2002 zo dňa 19.11.2007 tak, že ju uznal vinnou zo spáchania trestného činu podľa§ 224 ods.1/, ods.2/ Tr. zák. a uložil jej rovnaký trest ako v trestnom rozkaze. Proti rozsudku podala po jeho vyhlásení odvolanie, z podnetu ktorého Krajský súd v Trenčíne uznesením 2To/17/2008 zo dňa 20.05.2010 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Následne vo veci rozhodoval Okresný súd Trenčín, ktorý ju rozsudkom sp. zn. NM 1T/33/2002 zo dňa 10.05.2012 spod obžaloby podľa § 226 písm.b/ Tr. por. oslobodil. Dovolanie prokurátora okresnej prokuratúry proti tomuto rozsudku Krajský súd Trenčín uznesením sp. zn. 2To/87/2011 zo dňa 10.05.2012 zamietol. Vznikol jej nárok na náhradu škody z nezákonného

rozhodnutia orgánu verejnej moci. V trestnom konaní boli vydané celkovo 4 nezákonné rozhodnutia, a to vyššie označené uznesenie o vznesení obvinenia , uznesenie OP o zamietnutí jej sťažnosti, trestný rozkaz OS Nové Mesto nad Váhom a naposledy rozsudok OS Nové Mesto nad Váhom zo dňa 19.11.2007. Pri určení nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške vychádza žalobkyňa predovšetkým z jej doterajšieho bezúhonného života. Trestné stíhanie voči jej osobe začalo v čase keď som mala už 57 rokov a počas celého jej života nemala žiadne konflikty tak v rodine, na verejnosti, ako aj v zamestnaní, bola uznávaná a vážená, 11 rokov trvajúce trestné stíhanie jej zásadným spôsobom negatívne ovplyvnilo život tak v jej súkromí v rodine ako aj na verejnosti a v zamestnaní. Po vznesení obvinenia v r. 2000 musela začať užívať lieky na ukľudnenie, psychofarmaká, ktorých dávky sa postupne zvyšovali a aj po jej oslobodení a skončení trestného konania tieto lieky musí užívať naďalej a zrejme až do konca jej života. Celý prípad bol medializovaný tak v tlači, ako aj v televízii, viacerí novinári z viacerých médií a televízií sa zúčastňovali hlavných pojednávaní, fotili ju ako aj ďalších spoluobvinených a fotky zverejňovali, poškodená pre nich vydala viacero vyhlásení , v ktorých poukazovala na neetické správanie sa ich gynekológov ku nej, čo znamenalo ďalší negatívny dopad na moje súkromie. V r.2004 musela ukončiť aj svoju lekársku prax, pretože sa obávala , že ak bude odsúdená, bude musieť skončiť s lekárskou praxou a ihneď za seba nenájde náhradu a jej pacientkam tak sťaží poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Do začatia trestného stíhania do práce chodila s radosťou, práca ju plne uspokojovala, to sa však zmenilo po začatí trestného stíhania, nakoľko sa už nevedela plne koncentrovať na výkon praxe a prácu začala brať ako nevyhnutnosť. Jej trestným stíhaním trpela celá rodina, pretože aj doma bola nešťastná, depresívna, nič ju nebavilo a z ničoho sa nevedela tešiť. Je nespochybniteľné, že 11 rokov trvajúce trestné stíhanie je objektívne spôsobilé u akéhokoľvek človeka vyvolať následky, ktoré som vyššie opísala. Zadosťučinenie, dané jej oslobodzujúcim rozsudkom preto nepovažuje za dostatočné. Žalobkyňa podľa § 15 cit. zák. požiadala listom zo dňa 10.04.2013 Ministerstva spravodlivosti SR, a listami zo dňa 15.04.2013 Ministerstvo vnútra SR a Generálnu prokuratúru SR ako orgány prichádzajúce do úvahy na konanie v mene žalovaného o náhrade škody o predbežné prejednanie jej nároku na náhradu škody vo vyššie uvedenom rozsahu. Ministerstva vnútra SR jej listom zo dňa 26.04.2013 oznámilo, že nie je príslušným orgánom na prerokovanie jej žiadosti o náhradu škody. Generálna prokuratúra SR jej listom zo dňa 18.056.2013 oznámila, že orgánom príslušným na prerokovanie tejto náhrady škody je Ministerstvo spravodlivosti SR. Ministerstvo spravodlivosti SR jej listom zo dňa 09.12.2013 oznámilo, že jej žiadosť posúdilo ako nedôvodnú. Ako dôkaz označila spis OS Trenčín sp.zn. NM - 1T/33/2002, Návrhy na predbežné prejednanie náhrady škody na MV SR, GP SR a MS SR a odpovede na tieto návrhy, FA č. 0703010 a č. 2013010, Fotokópia technického preukazu, Špecifikácie cestovných výdavkov, Osvedčenie o registrácii pre DPH.

2. Žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 15.12.2016 žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že pri posudzovaní nárokov na náhradu škody uplatnených žalobcom touto žalobou je potrebné vychádzať z právnej úpravy, ktorá sa na tento prípad vzťahuje. V zmysle ustanovenia § 27 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 514/2003 Z. z."), zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z. z. alebo nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. sa riadi dovtedajšími predpismi t. j. zákonom č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len "zákon č. 58/1969 Zb."). Zákon č. 514/2003 Z. z. nadobudol účinnosť dňom 01.07.2004. Žalobkyňa v podanej žalobe chronologicky opisuje priebeh trestného stíhania, pričom okrem iného poukazuje na ustanovenia § 17 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Z textu žaloby je možné dospieť k záveru, že jediným spôsobilým titulom pre uplatnenie nároku na náhradu škody zo strany žalobkyne je uznesenie o vznesení obvinenia OÚV PZ v Novom Meste nad Váhom zo dňa 27.10.2000 pod ČVS: E./NM-2000 (bližšie sa tejto otázke žalovaná venuje v bode IV tohto vyjadrenia). Z vyššie uvedeného je zrejmé, že na nároky uplatnené žalobcom sa bude vzťahovať právny režim zákona č. 58/1969 Zb. Voči žalobkyni bolo vznesené obvinenie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon uznesením OÚV PZ v Novom Meste nad Váhom zo dňa 27.10.2000 pod ČVS: E./NM-2000. Poukázal na to, že počiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, v ktorej musia byť uplatnené nároky na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, sa odvíja od okamihu, kedy bolo poškodenému doručené (oznámené) toto rozhodnutie. V tomto prípade je zo skutkového stavu trestného konania žalobkyne sp.zn. NM-1T/33/2002 zrejmé, že najneskôr do 08.11.2000 bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené žalobkyni, nakoľko dňa 08.11.2000 podala žalobkyňa sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia OÚV PZ V Novom Meste nad Váhom zo dňa 27.10.2000 pod ČVS: E./NM-2000. Pre začiatok plynutia tejto lehoty nie je

významné, kedy sa poškodený o nezákonnosti rozhodnutia dozvedel, prípadne či bol v situácii, ktorá mu uplatnenie práva znemožňovala; rozhodujúca z tohto hľadiska je iba skutočnosť, kedy - nezávisle na úrovni vedomia (znalosti) oprávneného účastníka zodpovednostného vzťahu - došlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré bolo príčinou vzniku škody" (porov. rozsudok NS ČR z 11.03.2010, sp. zn. 30Cdo 3266/2008). Desaťročná (objektívna) premlčacia lehota, tak uplynula najneskôr dňa 08.11.2010, pričom žalobkyňa si uplatnila svoj nárok žiadosťou o predbežné prerokovanie v zmysle § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. (hoci správne podľa § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.). na Ministerstve spravodlivosti SR až dňa 12.04.2013, t.j. viac ako 2 roky po uplynutí premlčacej lehoty a z tohto dôvodu premlčacia lehota nemohla spočívať podľa § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. Posledným dňom premlčacej doby bol preto najneskôr 08.11.2010. K podaniu žaloby zo strany žalobkyne došlo až dňa 03.03.2014, žalobkyňa ju podala po uplynutí premlčacej doby. Žalovaná v súlade s ustanovením § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. vznáša námietku premlčania žalobkyňou uplatneného práva na náhradu škody a to z dôvodu uplynutia objektívnej premlčacej doby a z tohto dôvodu žiada súd, aby žalobu zamietol. Žalovaná sa z opatrnosti, napriek vyššie vznesenej námietke premlčania, vyjadruje k podanej žalobe a uplatneným nárokom nasledovne: "Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie." (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 467/08). Právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Zodpovednosť štátu za škodu, upravená v zákone č. 58/1969 Zb., je jednou z foriem objektívnej zodpovednosti štátu, pričom štát zodpovedá za škodu podľa citovaného zákona za súčasného splnenia zákonných podmienok, ktorými sú: existencia škody, nezákonné rozhodnutie resp. nesprávny úradný postup, príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím orgánu štátu resp. nesprávnym úradným postupom. Existencia týchto podmienok musí byť v súdnom konaní bezpečne preukázaná a nestačí len pravdepodobnostný záver o splnení niektorej z nich. Dôkazné bremeno v tomto smere leží na poškodenom. Z obsahu žaloby výslovne vyplýva, že žalobkyňa uplatnený nárok na náhradu škody odvodzuje od viacerých nezákonných rozhodnutí, pričom však presne nešpecifikuje, od ktorého konkrétneho nezákonného rozhodnutia odvíja uplatnený nárok na náhradu majetkovej škody i nemajetkovej ujmy, čím je podľa názoru žalovanej podaný žalobný návrh nepreskúmateľný a zmätočný. Žalobkyňa označila za nezákonné rozhodnutia: 1. uznesenie o vznesení obvinenia OÚV PZ v Novom Meste nad Váhom zo dňa 27.10.2000 pod ČVS: E./NM-2000, 2. rozhodnutie Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. Pv 100/00 zo dňa 21.12.2000, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia OÚV PZ v Novom Meste nad Váhom zo dňa 27.10.2000 pod ČVS: E./NM-2000, 3. trestný rozkaz vydaný Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. NM-1T/33/2002 zo dňa 12.02.2002, 4. rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. NM-1T/33/2002 zo dňa 19.11.2007. K 1. žalovaná uviedla, že v konaniach o náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. dospela rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky k záveru, že v prípade zastavenia trestného stíhania/oslobodenia spod obžaloby je spôsobilým titulom podľa § 3 a § 4 zákona č. 58/1969 Zb. výlučne uznesenie o vznesení obvinenia (za predpokladu, že ide o právoplatné nezákonné, t. j. contra legem rozhodnutie, ktoré zrušil príslušný orgán pre nezákonnosť a poškodený využil možnosť podať proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok). Podľa názoru žalovanej však nie je možné automaticky každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný odsudzujúci rozsudok, pokladať za nezákonné rozhodnutie. To, či v okamihu vznesenia obvinenia boli splnené podmienky na vznesenie obvinenia, nie je možné posudzovať len s ohľadom na výsledok konania. Uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobkyni nie je nezákonným rozhodnutím, ak bolo vydané v súlade s Trestným poriadkom. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní aplikujú ustanovenia Trestného poriadku a postupujú počas trestného stíhania v súlade so zákonom, nejde o neoprávnený zásah do práv obvineného. Pri objasňovaní trestných činov prevláda nad individuálnymi záujmami fyzickej osoby vyšší záujem na tom, aby bol trestný čin riadne zistený a jeho páchateľ (pôvodca) podľa zákona spravodlivo potrestaný. V žiadnom prípade nie je možné simplifikovať proces posúdenia predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. prezumovaním záveru, že skutočnosť, že proti jedincovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré neskončilo jeho právoplatným odsúdením, automaticky znamená odôvodnenosť jeho nároku na náhradu škody. Meritórne rozhodnutie trestného súdu v prospech obvineného bez ďalšieho ešte neznamená nezákonnosť vedeného trestného stíhania a nie je dôkazom toho, že trestné konanie nemalo byť vôbec začaté. Zatiaľ čo pre vznesenie obvinenia stačí len dôvodné podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a kto je jeho páchateľom, istota bez všetkých pochybností je podmienkou až

pre vynesenie rozsudku. V konkrétnom konaní o náhradu škody by muselo byť preukázané, že pre rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní v dobe, kedy boli vydané, neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva "ďalej je potrebné poznamenať, že skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, sama o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od počiatku inak vadné. Dôkazné požiadavky, ktoré je potrebné splniť, aby mohla byť osoba uznaná vinnou (bežne označované ako dôkaz nad rozumnú pochybnosť), sa líšia od dôkazných požiadaviek, ktoré je potrebné splniť, aby osoba mohla byť trestne stíhaná (v tomto prípade sú bežne označované ako dôvodné podozrenie, že osoba spáchala trestný čin). Z tohto dôvodu teda môžu existovať prípady dôvodného podozrenia, ktoré v súdnom konaní nevyústia v odsúdenie nad rozumnú pochybnosť." (rozsudok ESĽP Lavrechov vs. Česká republika zo dňa 20.06.2013, sťažnosť č. 57404/08). Žalovaná tiež dáva do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 251/2010-103 z 22.05.2012, v ktorom súd dospel k záveru, že "v konaní nebolo preukázané porušenie základných zásad trestného konania vyjadrených v § 2 Tr. poriadku vyšetrovateľom alebo policajným orgánom a dospel k záveru, že išlo o štandardný postup policajného orgánu a orgánov činných v trestnom konaní v medziach zákona, pričom uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia neboli v prípravnom konaní zrušené ako nezákonné a i keď v danom prípade bola trestná vec navrhovateľky postúpená súdom z dôvodu, že súd sa nestotožnil s právnou kvalifikáciou skutku prokurátorom v obžalobe postúpená Obvodnému úradu, Odboru všeobecnej a vnútornej správy B. na prejednanie a rozhodnutie o priestupku a následne bolo konanie o priestupku zastavené, pričom tento postup v zmysle ustálenej judikatúry má v zásade rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, nemožno pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktoré nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, vychádzať len z týchto uvedených dôsledkov zastavenia konania o priestupku bez prihliadnutia aj na osobitné okolnosti konkrétnej trestnej veci.... nezákonnosť predmetného uznesenia o vznesení obvinenia navrhovateľky nemožno vyvodiť len zo skutočností, že následne bola trestná vec postúpená na prejednanie a rozhodnutie o priestupku, ktoré konanie bolo zastavené, pričom je potrebné vychádzať z toho, že nebolo zistené porušenie zásad trestného konania, v zmysle ktorých pre vznesenie obvinenia podľa zákona postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a že na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou a zo skutočností, že preukázanie viny obžalovaného je až vecou dokazovania vykonávaného pred súdom." Relevancia uvedeného rozhodnutia je daná aj v spojení s uznesením Ústavného súdu SR I. ÚS 548/2012-13 zo dňa 07.11.2012, ktorým Ústavný súd SR odmietol ústavnú sťažnosť smerujúcu voči rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 251/2010-103, pričom ako vyplýva z textu uznesenia "Ústavný súd preto hodnotí právny názor krajského súdu k tejto otázke ako plne akceptovateľný a právne korektný." Žalovaná taktiež poukazuje na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. III. ÚS 165/2002, podľa ktorého "ústavní soud zdůrazňuje, že jeho rozhodnutí v této věci nelze v žádném případě interpretovat tak, že by každé vznesení obvinění, které nevyústilo v pravomocný odsuzující rozsudek, bylo možno paušálně považovat za nezákonné." Voči žalobcovi bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon. Žalovaná má za to, že v tomto prípade bolo vzhľadom na závažnosť šetreného skutku a existenciu závažných skutočností nasvedčujúcich záveru, že bol spáchaný práve žalobkyňou, dôvodné vzniesť voči žalobkyni obvinenie, vykonať všetky úkony za účelom dôsledného zistenia skutkového stavu, riadne zaobstarať a vyhodnotiť dôkazy, posúdiť skutok a vyvodiť závery. Žalovaná má za to, že v tomto prípade nie je možné uznesenie o vznesení obvinenia pokladať za nezákonné rozhodnutie. Pokiaľ ide o ostatné žalobkyňou označené nezákonné rozhodnutia (pod 2.,3.,4.) v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., je jednou z primárnych podmienok pre vznik nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia skutočnosť, aby napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a zároveň bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Je nespochybniteľné, že v prípade žalobkyne nie je naplnená vyššie špecifikovaná podmienka, t.j. conditio sine qua son, ako jedna z trojice kumulatívnych podmienok stanovených pre vznik nároku na náhradu škody, nakoľko žalobkyňou namietané rozhodnutia nikdy nenadobudli právoplatnosť. Pre úplnosť žalovaná uvádza, že rozhodnutie Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. Pv 100/00 zo dňa 21.12.2000, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia vôbec nenapĺňa atribúty nezákonného rozhodnutia, nakoľko nemá povahu rozhodnutia v zmysle § 3 a § 4 zákona č. 58/1969 Zb. V prípade žalobkyne je ďalej nepochybné, že žalobkyňa podala dňa 21.02.2002 odpor proti trestnému rozkazu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. NM-1T/33/2002 zo dňa 12.02.2002 a proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. NM-1T/33/2002 zo dňa 19.11.2007 podala žalobkyňa odvolanie ihneď po jeho vyhlásení, preto obe

prvostupňové rozhodnutia nikdy nenadobudli právoplatnosť. V tejto súvislosti žalovaná poukázala aj na judikát NS ČR zo dňa 02.02.2006, sp. zn. 25Cdo 2162/05 "podmienkou zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je, že toto právoplatné rozhodnutie bolo pre nezákonnosť zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhodoval o žalobe o náhradu škodu proti štátu, nie je oprávnený posudzovať tvrdený nesúlad nezrušeného rozhodnutia so zákonom." Nakoľko rozhodnutia, ktorých nezákonnosť žalobkyňa namieta nenadobudli právoplatnosť, nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu, že ide o nezákonné rozhodnutia v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Rešpektujúc vyššie uvedené, má žalovaná za to, že žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala v predmetnej veci splnenie podmienok pre vznik práva na náhradu škody z titulu namietaných nezákonných rozhodnutí. V zmysle zákona č. 58/1969 Zb. je povinnosťou žalobkyne preukázať existenciu škody vzniknutej v príčinnej súvislosti s namietanými rozhodnutiami orgánu verejnej moci. Pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z právnej úpravy, ktorá sa na tento prípad vzťahuje. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z. sa riadi dovtedajšími predpismi t.j. zákonom č. 58/1969 Zb. tento zákon nepozná inštitút nemajetkovej ujmy, nakoľko tento bol do právneho systému včlenený až zákonom č. 514/2003 Z.z.

3. Žalobkyňa na vyjadrenie žalovanej uviedla, že pokiaľ žalovaná namieta uplynutie objektívnej premlčacej doby s poukazom na rozsudok NS ČR zo dňa 11.03.2010 sp.zn. 30 Cdo/3266/2008 toto rozhodnutie je už neaktuálne nakoľko Veľký senát ČR vydal dňa 12.04.2017 záväzný výklad ustanovenia o začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby podľa zákona č.58/1969 Zb. a to konkrétne, že okolnosť rozhodná pre počiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty zahrňuje nie len doručenie(oznámenie) nezákonného rozhodnutia ale aj vznik škody samej. Z rozhodnutia vyplýva, že o skutočnej výške škody tak materiálnej ako aj nemajetkovej ujmy sa nemohla dozvedieť skôr ako nadobudnutím právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku a to z dôvodu, že od doručenia uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia jej osobe dňa 08.11.2000, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.01.2001 a to doručením uznesenia OP Nové Mesto nad Váhom o zamietnutí jej sťažnosti do 10.05.2012, kedy KS Trenčín zamietol odvolanie OP proti oslobodzujúcemu rozsudku OS Trenčín, naďalej prebiehalo trestné konanie proti jej osobe, boli vykonávané až do konca TK jej obhajcom úkony právnej služby teda narastala jednak výška materiálnej škody na odmene obhajcu a jednak narastala aj výška nemajetkovej ujmy, ktorej výšku odôvodňuje aj dĺžkou trvania jej trestného stíhania, t.j., dĺžkou neoprávneného zásahu do jej ústavných práv, ktorú dĺžku ona ako aj jej rodina prežívala veľmi intenzívne ako traumu.

4. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 14. februára 2020, č.k. 27C/38/2014-82 výrokom II. v prevyšujúcej časti (náhrada nemajetkovej ujmy) žalobu zamietol. Výrokom III. žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. apríla 2021 sp. zn. 27 Co 78/2020 v napadnutej (zamietajúcej časti) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej voči žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Na dovolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27 Cdo 78/2020-118 z 27. apríla 2021 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako aj vo výroku o trovách konania a rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 27 C 38/2014-82 zo 14. februára 2020 vo výroku II., ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, ako aj vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

6. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 18.mája 2023, č.k. 11C/24/2022-18 výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. v ostatnej časti žalobu zamietol. Výrokom III. žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v časti o náhradu škody v rozsahu 100 % a v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

7. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 17Co/85/2023-56 z 30. apríla 2024 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Skonštatoval, že v preskúmavanej veci došlo k nedostatočnému odôvodneniu rozsudku v podstatnej otázke, týkajúcej sa primeranosti uplatnenej náhrady na nemajetkovú ujmu v peniazoch. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia v požadovanom rozsahu a kvalite nezhostil povinnosti zrozumiteľne a vyčerpávajúcim spôsobom vysvetliť a zdôvodniť svoje rozhodnutie ohľadne výšky

priznanej nemajetkovej ujmy, aby toto nepozostávalo v prevažnej miere z opisu prednesov a písomných vyjadrení strán sporu, predovšetkým z výpovede samotnej žalobkyne, s menším dôrazom na odôvodnenie samotných skutkových a právnych záverov, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Je predovšetkým na žalobkyni, aby produkovala argumentáciu, a to podporenú dôkazmi o tom, ako trestné stíhanie ovplyvnilo jej spoločenský život, osobný život s dopadom na rodinné väzby, priateľov, aká je objektívne zistená intenzita dopadu do pracovnej sféry žalobkyne a pod. Súd prvej inštancie neodôvodnil v potrebnej miere svoje skutkové a právne závery v kľúčovej otázke - o výšku priznanej nemajetkovej ujmy, keď tieto poukazom na výsluch žalobkyne nespĺňajú zákonnú požiadavku presvedčivosti a zrozumiteľnosti dôvodov rozhodnutia. Uložil súdu opätovne rozhodnúť o uplatnenom nároku žalobkyne, posúdiť primeranosť uplatnenej výšky nároku s okolnosťami konkrétnej veci a v rozhodnutí uviesť dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie súd v predmetnej veci založí v komparácii obdobných prípadov.

8. Súd dokazovanie vykonané pred zrušením rozsudku výsluchom žalobkyne, písomnými podaniami strán sporu spolu s prílohami, spisovým materiálom Okresného súdu Trenčín sp.zn.: NM-1T/33-2002, návrhmi na predbežné prejednanie náhrady škody vrátane odpovedí, PPD vrátane dokladu o pohybe na účte, fotokópiou článku MY Trenčianske noviny, faktúrou č. 07020102013010, špecifikácia cestovných výdavkov, osvedčením o registrácii pre DPH, fotokópiou technického preukazu doplnil v súlade s usmernením súdu druhej inštancie a zistil tento skutkový stav veci:

9. Z výsluchu žalobkyne bolo zistené, že nakoľko nikdy predtým v styku so súdom nebola, keď došlo k vzneseniu obvinenia bola z toho veľmi "vynervovaná", i keď verila, že čoskoro sa preukáže jej nevina. Súdne konanie sa však ťahalo veľmi dlho a začala mať z toho depresie, najmä z každého pojednávania, ktoré sa vo veci uskutočnilo. Nemohla jesť, spať. Vystresovaná bola aj v práci, nakoľko sa obávala, že jej práca môže byť znova spochybnená. Psychické problémy sa najskôr snažila riešiť sama, brala lieky na spanie, ale keď problémy pretrvávali, konanie sa nekončilo, navštívila psychiatričku, ktorá jej predpísala lieky, ktoré riadne užívala. Po určitom čase, z dôvodu, že sú návykové jej ich vysadila, zostali jej len slabšie lieky na spanie. Postupom času, keď jej začali odchádzať pacientky a dochádzalo tak k ujme na jej mene, sa rozhodla, že ukončí činnosť lekárky. Keďže súd stále nekončil, znova začala navštevovať psychiatričku, ktorá jej nasadila lieky, ktoré už potom užívala dlhodobo. Mala asi 2500 pacientiek z Myjavy a okolia. Po začatí trestného stíhania sa v okruhu lekárov, známych, kolegov a celkovo verejnosti žalobkyňa cítila veľmi neisto, nakoľko mala stále obavy, že ju môžu odsúdiť, ale vinná sa necítila. Kolegovia a známy sa snažili k nej chovať normálne, ale cítila z ich strany odstup. Trestné stíhanie malo dopad i na rodinný život žalobkyne, resp. spoločenský život, doma bola nervóznejšia, do spoločnosti nechodila, nakoľko sa cítila nepríjemne. Po oslobodení sa začala cítiť lepšie, ale lieky berie naďalej. Uvedený stav určite súvisí s tou dobou, kedy bola trestne stíhaná. Situácia sa zmenila i doma, upokojila sa, nebola taká nepríjemná ako predtým, pokiaľ ide o spoločenský život, do spoločnosti veľmi nechodí, ale nejaké spoločenské akcie už navštívila.

10. Z vyjadrenia žalobkyne prostredníctvom právneho zástupcu vyplynulo, že pokiaľ ide o námietku uplynutia objektívnej premlčacej lehoty vo vzťahu k uplatnenému nároku poukazuje v celom rozsahu na rozhodnutie Veľkého senátu NS ČR zo dňa 12.04.2017, sp.zn. 31Cdo/4835/2014, ktorým tento senát vyložil ustanovenia plynutia objektívnej lehoty tak, že predchádzajúce rozhodnutie NS SR ČR, z ktorého vychádza žalovaná strana vo svojom vyjadrení, bolo zmenené tak, že okolnosťou rozhodnou pre počiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty zahrňuje nielen doručenie resp. v tomto prípade doručenie zákonného rozhodnutia, ale aj vznik škody samej. Skutočná škoda je škodou, ktorá vzniká momentom keď dôjde k úbytku alebo zmenšeniu majetku osoby t.j. žalobkyne, a z predložených príjmových dokladov vyplýva, že k tomuto úbytku došlo v rokoch 2010 a 2014, teda v objektívnej premlčacej lehote, čiže žaloba bola podaná v r. 2014 pričom trestné stíhanie žalobkyne trvalo od r. 2001 do roku 2012. Jednalo sa o obhajobu, kde sa priebežne už od r. 2012 vykonávali úkony právnej služby advokátom, ako obhajcom, ktoré boli spoplatňované teda konečná výška škody mohla byť známa až právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku čo bolo 10.05.2012. Takže nebolo možné v objektívnej lehote vznesenia obvinenia vyčísliť celkovú skutočnú škodu ani výšku nemajetkovej ujmy, keďže túto žalobkyňa odvodzuje predovšetkým z dĺžky trvania trestného stíhania voči nej. Pokiaľ ide o vyriešenie otázky, či podľa zák. 58/1969 Zb. je možné odškodňovať aj nemajetkovú ujmu, keďže tento zákon takéto použitie neupravuje poukázal na Nález Ústavného súdu SR, sp.zn. IIIÚS

754/2016 zo dňa 24.01.2017, kde Ústavný súd v bode 26. odôvodnenia konštatuje, že "priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo, inak než odsúdením, je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté ešte za účinnosti zák.č. 58/1969 Zb. Pokiaľ ide o namietanú existenciu príčinnej súvislosti resp. základu som názoru, že v právnom štáte a ústavne konformným spôsobom je potrebné vykladať ustanovenia citovaného zákč.. 58/1969 Zb., tak, že vydaním nezákonného rozhodnutia t.j. uznesenia o vznesení obvinenia je ústavným právom obvineného nechať sa obhajovať v trestnom konaní obhajcom, advokátom, a s prihliadnutím na skutočnosť, že poskytovanie takejto právnej služby je odplatné zo zákona o advokácii, náklady, ktoré obvinená vynaložila na svoju obhajobu tým, že zaplatila obhajcovi odmenu za jeho právnu službu, sú účelne vynaloženými nákladmi. V inom prípade by došlo k porušeniu ústavného práva na obhajobu. Pokiaľ ide o prípadnú námietku, že uznesenie o vznesení obvinenia v čase svojho vydania bolo dôvodné, poukazujem na dnes už si myslím, že ustálenú súdnu prax, že takáto argumentácia neobstojí a konštatuje to okrem iného aj nález Ústavného súdu SR, sp.zn. IÚS 540/2016 , v ktorom v bode 26 . odôvodnenia Ústavný súd konštatuje, že ak dôjde po vznesení obvinenia k zastaveniu trestného stíhania resp. k oslobodeniu spod obžaloby pre trestný čin, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, znamená to, nejde o trestný čin a podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšlo tak najavo nezákonnom rozhodnutia o začatí trestného stíhania. V bode 27. tohto odôvodnenia konštatuje výslovne, že aj oslobodzujúci rozsudok má takéto následky. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- Eur poukázal jednak na okolnosti na strane žalovanej, ktoré sú dosť podrobne uvedené v bode II. žaloby. Doložil z roku 2000 medializáciu stíhania tak žalobkyne ako aj ďalších dvoch gynekológov, kde bola zverejnená fotografia tak žalobkyne dokonca aj s jej nezameniteľným označením Henrieta V. vo verejne dostupnom periodiku, v "MY Trenčianske Noviny", ako príklad masívneho zásahu do osobnostných práv žalobkyne v súvislosti so začatím vedenia trestného stíhania a takýchto zásahov bolo viac. Ústavný súd sa v tejto veci zaoberal aj adekvátnosťou uplatnenia náhrad nemajetkovej ujmy v súvislosti s trestným stíhaním a dĺžka jeho trvania a v bode 39. Odôvodnenia uvádza, že "vychádzajúc aj zo stanovísk NS ČR, kde je uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe ESĽP a súdov iných európskych štátov. Odškodnenie za trvania trestného stíhania za jeden mesiac jeho trvania vo výške 620,- Eur nie je neadekvátne. Uplatnenie nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- Eur v zmysle rozhodovacej praxe súdov v európskej únii a európskeho súdu pre ľudské práva nie je neadekvátne a neprimerané. Záverom zdôraznil, že je nesporné, že stíhanie žalobkyne trvalo cca 11 rokov, bolo pre ňu vysoko traumatické, keď ako renomovaná uznávaná gynekologička vo svojom regióne sa mu musela 11 rokov podrobovať. Išlo pritom o zásah do jej postavenia, ktorý nebol oprávnený, bol svojvoľný a žiadnym spôsobom ho nezavinila. Uvedené skončilo tým, že nakoniec musela ukončiť svoju prax.

11. V doplnení vyjadrenia po zrušení rozsudku žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu k námietkam žalovanej a záveru súdu druhej inštancie o jej dôkaznej povinnosti nespochybnila, že má dôkaznú povinnosť a je na nej aby preukázala ako trestné stíhanie ovplyvnilo jej spoločenský život, osobný život, rodinné vzťahy, priateľov, aká je objektívne zistená intenzita dopadu do pracovnej sféry žalobkyne. Má za to, že takéto tvrdenie produkovala, splnila si povinnosť v tvrdeniach a taktiež ich preukazovala, a to dôveryhodným spôsobom, ktorý čo je podstatné, nebol žalovanou vyvrátený. Za rozhodujúci dôkaz, ako priamy dôkaz považuje ústnu výpoveď na pojednávaní dňa 14.01.2020, kde boli uvádzané dopady, logicky a presvedčivo odpovedala. Súdne konanie sa ťahalo veľmi dlho. Začala mať z toho depresie, nemohla jesť, spať, bola vystresovaná kvôli práci z obavy, že jej práca môže byť znovu spochybnená. Má psychické problémy, ktoré sa snažila riešiť najprv sama, potom za pomoci lekárov, navštívila psychiatričku. K dopadom k jej pracovnému zaradeniu uviedla, že postupom času jej začali odchádzať pacienti, a dochádzalo tak k ujme na jej mene až sa nakoniec rozhodla ukončiť činnosť lekára, objektívne preukázané a doložené, že skutočne na jej žiadosť ukončila svoju pracovnú činnosť. Pokiaľ ide o okruh známych uviedla, že sa cítila veľmi neisto, kolegovia a známy sa snažili komunikovať síce normálne, ale cítila zo strany odstup pričom preukázať túto skutočnosť, napr. výsluchom týchto kolegov a známych v podmienkach mesta Myjava a okolia, kde obrazne povedané každý každého pozná by vyznelo jednoznačne kontraproduktívne, ešte viac upriamilo na pozornosť okolia na problém, s ktorým žalobkyňa žije, ublíženie na zdraví v súvislosti s výkonom jej lekárskej praxe. V rodinnom živote bola doma nervóznejšia, do spoločnosti nechodila, nakoľko sa cítila nepríjemne, aj po skončení trestného stíhania lieky berie stále. Žalobkyňa preukázala zrozumiteľne, uveriteľne dopad , ktorý na ňu nezákonné trestné stíhanie vyvoláva. V konaní boli doložené aj dôkazy o zlom zdravotnom stave žalobkyne.

12. Z vyjadrenia žalovanej na pojednávaní vyplynulo, že zotrváva na argumentácii v písomnom vyjadrení k žalobe. V súvislosti s uplatneniu nemajetkovou ujmou má za to, že túto nie je možné v režime zákona č. 58/1969 Zb. priznať, nakoľko nemajetkovú ujmu možno priznať iba v prípade, ako došlo k pozbaveniu osobnej slobody poškodenej, čo v prípade žalobkyne absentuje. Judikatúra či už NS SR alebo ÚS SR, je v tejto otázke jednotná, pričom žalobkyňou prezentovaný nález nemožno aplikovať na prejednávanú vec, aj v obdobných veciach, ktoré boli rozhodované po vydaní uvedeného rozhodnutia ÚS, súdy dospeli k totožnému záveru napr. rozhodnutie KS Bratislava zo dňa 16.05.2018, sp.zn. 7Co/663/2015, konkr. na bod. 34 a 31 tohto rozsudku, ktorý riešil práve situáciu možnosti priznania nároku nemajetkovej ujmy, kde teda dospel k záveru, že náhradu nemajetkovej ujmy z titulu vznesenia obvinenia v režime zákona č. 58/1969 Zb. nemožno priznať. Nemajetkovú ujmu pritom treba nielen tvrdiť, ale aj preukázať, pričom samotná žalobkyňa hoci ona iniciovala toto konanie nenavrhla žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V súvislosti s medializáciou prípadu žalobkyne je zrejmé, že žalovaný nenesie a ani nemôže niesť zodpovednosť za súkromne médium, ktoré zverejňovalo informácie o prebiehajúcom trestnom konaní, t.j. nenesie zodpovednosť za spôsob, obsah ani za formu. Následne uviedla, že žalobkyňou uplatnená nemajetková ujma vo výške 75.000,- Eur je neprimeraná, žalobkyňa nepreukázala také zásahy, ktoré by spoľahlivo odôvodňovali požadovanú nemajetkovú ujmu. Judikatúra NS SR dospela k záveru, že výšku nemajetkovej ujmy je potrebné limitovať jednak s ohľadom na judikatúru ESLP (napr. prípad Tolstoj versus Spojené kráľovstvo) ako aj na judikatúru NS SR (napr. 5Cdo/127/2019, 3Cdo/19/2018, 7Cdo/100/2017 ako aj 2Cdo/112/2017 príp. 2Cdo/30/2019). V predmetnej judikatúre je uvedené, že pri posudzovaní primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, je potrebné zohľadniť judikatúru ESLP ako aj hmotnoprávne predpisy upravujúce problematiku odškodňovania. V podmienkach Slovenskej republiky ide o zákon 274/2017 Z.z., ktorý limituje výšku odškodnenia 50-násobkom minimálnej mzdy a keďže trestné stíhanie žalobkyne bolo právoplatne skončené v r. 2012, max. výška odškodnenia by nemala presiahnuť sumu 16.350,- Eur, ktorá predstavuje 50-násobok minimálnej mzdy. Žalovaná záverom uvádza, že vzhľadom na judikatúrou prezumované následky spojené s trestným stíhaním akými sú hrozba trestu, povinnosť dostavovať sa na úkony záverom aj právna istota spojená s výsledkom trestného stíhania a odsúdenie zo strany spoločnosti, spojené s vedením trestného stíhania, máme za to, že v prípade žalobkyne by primeraná náhrada nemajetkovej ujmy predstavovala sumu 500,- Eur za každý rok vedenia trestného stíhania, žalobkyňa bola stíhaná za prečin a uvedená výška zohľadňuje túto skutočnosť. V prípade žalobkyne nemožno podľa názoru žalovanej zohľadniť prípadnú ujmu na zdraví, nakoľko takýto nárok je potrebné uplatniť osobitným spôsobom a preukazuje sa znaleckým posudkom, ktorý žalobkyňa ani nepredložila.

13. V doplnení vyjadrenia žalovanej po zrušení rozsudku poprela tvrdenie žalobkyne, o tom, že nespochybnila jej tvrdenia o následkoch do jej osobnostnej sféry. Naopak žalovaná v doterajšom priebehu konania prezentovala námietky vo vzťahu k jednotlivým tvrdeniam žalobkyne, t.z. s následkom na zdravotnom stave, ktorý nemožno podľa nášho názoru zohľadniť pri ujme. Taktiež k tvrdeným následkom v pracovnej sfére, súkromnej sfére ako aj k medializácii prípadu žalobkyne. Má za to, že samotný výsluch žalobkyne nepreukazuje zásah v takej intenzite ako je žalobkyňou požadovaná nemajetková ujma. Jednotlivé tvrdenia žalobkyne v rodinnej oblasti, pracovnej, či súkromnej bola žalobkyňa povinná verifikovať svedeckými výpoveďami ďalších osôb, napr. rodinných príslušníkov, býv. kolegov, príp. známych, priateľov, nemôže sa zbaviť dôkazného bremena s ohľadom na snahu zachovať si anonymitu v meste, v ktorom býva.

14. Uznesením vyšetrovateľa OÚV PZ SR Nové Mesto nad Váhom ČVS: E./NM-2000 zo dňa 27.10.2000 začala byť žalobkyňa stíhaná ako obvinená pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods.1/,ods.2/ Trestného zákona. Uznesenie bolo žalobkyni doručené dňa 06.11.2000, jej právnemu zástupcovi dňa 07.11.2000. Proti tomuto uzneseniu si podala sťažnosť, ktorú jej prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom sp. zn. Pv 100/00 zo dňa 21.12.2000 zamietol.

15. Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom dňa 11.02.2002 podal na žalobkyňu na Okresný súd Nové mesto nad Váhom obžalobu. O podanej obžalobe rozhodol súd dňa 12.02.2002 trestným rozkazom, ktorým ju podľa §224 ods.2/ Tr. zák. uznal vinnou a uložil jej trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 1 rok. Proti tomuto trestnému rozkazu si podala dňa 28.02.2002 odpor, v dôsledku ktorého bol trestný rozkaz zrušený.

16. Po vykonaní hlavného pojednávania rozhodol Okresný súd Nové mesto nad Váhom rozsudkom sp. zn. NM-1T/33/2002 zo dňa 19.11.2007 tak, že žalobkyňu uznal vinnou zo spáchania trestného činu podľa § 224 ods.1/, ods.2/ Tr. zák. a uložil jej trest odňatia slobody rovnako ako v trestnom rozkaze a naviac trest zákazu činnosti vykonávať lekársku prax v trvaní 1 rok. Proti tomuto rozsudku žalobkyňa podala ihneď po jeho vyhlásení odvolanie, z podnetu ktorého Krajský súd v Trenčíne uznesením 2To/17/2008 zo dňa 20.05.2010 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

17. Následne vo veci rozhodoval Okresný súd Trenčín, ktorý žalobkyňu rozsudkom sp. zn. NM 1T/33/2002 zo dňa 10.05.2011 spod obžaloby podľa § 226 písm. b/ Tr. por. oslobodil z dôvodu, že absentuje dôležitý a neopomenuteľný formálny znak skutkovej podstaty žalovaného trestného činu - jeho objektívna stránka, pričom tento je nevyhnutný pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obžalovaným. Na odvolanie prokurátora okresnej prokuratúry proti tomuto rozsudku Krajský súd Trenčín uznesením sp. zn. 2To/87/2011 zo dňa 10.05.2012 zamietol odvolanie na verejnom zasadnutí, na ktorom bola osobne prítomná žalobkyňa ako aj jej právny zástupca. Oslobodzujúci rozsudok okresného súdu v spojitosti s uznesením krajského súdu nadobudol právoplatnosť dňa 10.05.2012. Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 2To/87/2011 zo dňa 10.05.2012 bolo doručené žalobkyni dňa 20.09.2012 a právnemu zástupcovi žalobkyne dňa 10.09.2012.

18. Z výpisu zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne za obdobie od 14.04.2005 do 16.01.2009 a potvrdenia A. F. A. zo dňa 25.11.2019 bolo zistené, že žalobkyňa bola liečená v psychiatrickej ambulancii od roku 2005 do roku 2006 a následne od 1/2009 priebežne, posledný predpis odporúčanej terapie bol v 10/2019.

19. Z rozhodnutia Trenčianskeho samosprávneho kraja v Trenčíne zo dňa 15.04.2004 vyplynulo, že vyhovel žiadosti žalobkyne a zrušil jej povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v odbore gynekológia a pôrodníctvo.

20. Žalobkyňa zaslala žalovanému návrh na predbežné prejednanie náhrady škody zo dňa 10.04.2013, v ktorom požadovala úhradu skutočnej škody podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vo výške 1.237,74 Eur titulom zaplatenia odmeny za právnu službu advokáta za jeho obhajobu v trestnom konaní a 75.000,- Eur za nemajetkovú ujmu podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona.

21. Žalovaná listom zo dňa 09.12.2013 oznámila žalobkyni, že jej žiadosť bola predbežne prerokovaná v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom žiadosti nebolo vyhovené.
22. Podľa Listiny základných práv a slobôd, čl. 36 ods.3, každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup.

23. Podľa článku 1 ods. 1 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len "Ústava SR") Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

24. Podľa čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

25. Podľa čl. 46 ods. Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

26. Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 504/2013 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi, t.j. zákonom č. 58/1969 Zb.

27. Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.
28. Podľa § 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

29. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb, nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

30. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb, ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§ 3) zrušené alebo zmenené.

31. Podľa § 9 zák. č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni.

32. Podľa § 10 zák. č. 58/1969 Zb., ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

33. Podľa § 20 zák. č. 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

34. Podľa § 3 ods. 1 písm. a), ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. (2) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

35. Podľa § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

36. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

37. Žalobkyňa v rámci svojich podaní označila viaceré úradné rozhodnutia, ktoré mu mali spôsobiť škodu, ale len rozhodnutie o vznesení obvinenia voči žalobkyni nadobudlo právoplatnosť (resp. sťažnosť nemala odkladný účinok), teda len na základe tohto rozhodnutia bolo možné domáhať sa svojich nárokov, s odkazom na § 4 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb, resp. § 6 ods. 1 zák. č. 504/2013 Z.z.. Keďže uznesenie o vznesení obvinenia nadobudlo právoplatnosť v roku 2000, tak nárok žalobu je potrebné posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb., s odkazom na § 27 ods. 2 zákona č. 504/2013 Z.z..

38. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, ďalej existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov, smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti. Podľa ustálenej súdnej praxe, zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby majú rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, keďže predpoklad o spáchaní trestného činu, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nebol potvrdený. Preto ten, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, resp. bol oslobodený spod obžaloby, ak spĺňa ďalšie zákonné predpoklady, má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

39. Pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pri výklade zákona č. 58/1969 Zb. tak, aby bol tento výklad konformný s Ústavou SR treba prijať záver, že pod pojmom náhrada škody treba rozumieť aj škodu vo forme nemajetkovej ujmy. Aktuálne účinný zákon č.514/2003 Z.z. už tento pojem výslovne upravuje, pričom jeho cieľ je identický ako pri zákone č. 58/1969 Zb., a to odškodniť osoby za škodu, ktorá im vznikla nezákonným rozhodnutím, prípadne nesprávnym úradným postupom orgánov štátnej moci. Ak by neprichádzala do úvahy možnosť odškodnenia nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 58/1969 Zb., tak by poškodené osoby, ktorým škoda vznikla z tohto dôvodu pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z., boli oproti osobám, ktorým škoda vznikla z toho istého dôvodu, avšak za účinnosti zákona č. 514/2003Z.z., znevýhodnené a nedošlo by u nich k odškodneniu nemajetkovej ujmy, ktorá im preukázateľne vznikla (denegatio justitie). To znamená, že napriek tomu, že Slovenská republika je demokratický a právny štát (čl. 1 Ústavy SR), tieto osoby by nemali k dispozícii žiadny účinný právny prostriedok nápravy a odškodnenia (vo forme nemajetkovej ujmy) za takúto ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu.

40. Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom, nezákonným rozhodnutím a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž "priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahu ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

41. V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na to nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo ma aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím

organu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonmi, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby.

42. Súd považoval za nesporné, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím policajného orgánu pri výkone verejnej moci a následným nezákonným rozhodnutím prokuratúry, ktorá rozhodovala o sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu o vznesení obvinenia a taktiež, že súčasná judikatúra v prípade, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádza z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté a teda uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia je potrebné považovať za nezákonné a tým je splnený základný predpoklad na uplatňovanie si náhrady škody. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa ustanovení § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. V tomto prípade je nesporné, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby z dôvodu, že skutok, pre ktorý začalo trestné stíhanie nie je trestným činom a teda žalobkyni vznikol nárok na náhradu škody a za túto škodu zodpovedá štát, pričom sa tejto zodpovednosti nemožno zbaviť a teda ide o zodpovednosť objektívnu. Pre poskytnutie náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy v prípade nezákonného rozhodnutia musí byť splnená aj negatívna podmienka stanovená v § 3 cit. zákona a to, že poškodený využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť. (i keď judikatúra sa už v niektorých prípadoch od nutnosti splnenia tejto podmienky odkláňa). V danej veci žalobkyňa splnila aj túto podmienku, nakoľko proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín. Súd dodáva, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS. 163/2013). Ako však bolo uvedené vyššie zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie či porušenie právnej povinnosti konkrétnym orgánov verejnej správy. Teda aj keď trestné stíhanie sa v čase, keď bolo vedené sa javilo ako zákonné v súlade s ustálenou judikatúrou ho treba považovať za nezákonné, pretože sa uplatňuje fikcia nezákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania práve v dôsledku právoplatného oslobodzujúceho rozsudku. Vzhľadom na súčasnú judikatúru ohľadom rozhodovania o nárokoch na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je nepochybné, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody a keďže v rámci predbežného prerokovania ich nároku mu tento nebol priznaný, tak si svoje právo musel uplatniť súdnou cestou.

43. Z vykonaného dokazovania má súd preukázanú aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou ujmou, ktorá skutočnosť je podstatným prvkom zodpovednostného vzťahu. Vyžaduje, aby nezákonné rozhodnutie bolo príčinou vzniku nemajetkovej ujmy, a vznik ujmy a jej rozsah následkom príčiny, tzv. kauzálny nexus. Súd ustálil, že preukázaná nemajetková ujma žalobkyni vznikla priamo, nesprostredkovane práve na základe namietaných rozhodnutí a v ich priamej príčinnej súvislosti. Konkrétne nemajetková ujma, ktorá nastala tak v súkromnom živote ako aj v pracovnej sfére žalobkyne je tak priamym následkom konkrétnych nezákonných rozhodnutí, tzn. bez uvedených nezákonných rozhodnutí by k nemajetkovej ujme nedošlo.

44. Pri hodnotení nemajetkovej ujmy popri žalobkyňou tvrdenom a dokazovanom skutkovom stave je nutné vychádzať zo všeobecne známych a akceptovaných skutočností, že trestné stíhanie samo osebe predstavuje vždy závažný zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a preto je spôsobilé (okrem prípadov porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), obmedziť či porušiť aj právo osoby na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje čl. 19 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky. Trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, resp. s ústavným poriadkom, je spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje osobný život stíhaného, na ktorého je síce do okamihu právoplatnosti rozhodnutia vo veci nutné pozerať sa ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania záťažou pre každého obvineného. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj v čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho

právneho štátu. Ak má štát byť skutočne považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým bolo priamo zasiahnuté do základných práv jednotlivca.

45. V prípade trestného stíhania v zásade nemajetková ujma vzniká, nakoľko každé trestné stíhanie ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého je síce potrebné do právoplatnosti rozsudku nazerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého. Už samotné trestné konanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobré povesti, a to o to viac, keď sa preukáže nevina zo spáchaného skutku. V danej veci žalobkyni nemajetková ujma vznikla a iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, preto žalobkyni vznikol aj nárok na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Totižto vedenie trestného stíhania predstavuje jeden z najrepresívnejších prejavov štátnej moci vo vzťahu k jednotlivcovi, ktorý v konečnom dôsledku môže viesť až k odňatiu slobody jednotlivca, v prípade uloženia trestu odňatia slobody, ktorý nie je vylúčený pri žiadnom trestnom čine.

46. Trestné stíhanie bolo v danom prípade neoprávneným zásahom značnej intenzity a rozsahu, pretože tieto skutočnosti vytvorili negatívny obraz o žalobkyni, ktorý vyvolal u nej ujmu na osobnostných právach, a to znížením jej dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, ktorú ujmu by ako závažnú pociťoval každý na jej mieste. Trestné konanie bolo vo vzťahu k žalobkyni vedené 11 rokov; 6 mesiace; 13 dní, a to od 27.10.2000 do 10.05.2012, pričom existuje kauzálna príčinná súvislosť spájajúca vznik nemajetkovej ujmy žalobkyne a nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci. Samotným trestným konaním je nezákonne stíhanej osobe spôsobovaná imateriálna ujma vo forme nedôvodného zahanbenia s výrazne ostrakizujúcim účinkom a častokrát radikálne nepriaznivým vplyvom na jeho zdravie. Celková dĺžka konania musí byť pritom posudzovaná odo dňa vznesenia obvinenia voči obvinenému, až do dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 3. októbra2009 sp.zn. 30Cdo/2742/2009).

47. Pokiaľ ide o okolnosť samotnej dĺžky konania, v tejto súvislosti súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu ČR z 13.4.2011 sp.zn. Cpjn 206/2010, R58/11, zo záverov ktorého vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť ku kompenzácii stavu právnej neistoty, do ktorej bola osoba v dôsledku neprimeranej dĺžky konania uvedená a v ktorej bola udržovaná. Ide o psychologickú kategóriu, ktorej hĺbka a dosah sú náročne preukázateľné. Uvedené závery sú aplikovateľné v našom právnom poriadku vo vzťahu k čl.46 ods. 3 Ústavy SR (v tejto súvislosti porovnaj Vozár, J., a kol. Judikatúra vo veciach nemajetkovej ujmy. Bratislava : Wolters Kluwer s.r.o., 2015, 99-100s.)

48. Súd sa zaoberal i otázkou, či si žalobkyňa trestné stíhanie neprivodila sama. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 1Cz/6/90, publikovaného pod R 35/1991 totiž ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené alebo kto bol oslobodený spod obžaloby, právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia nemá, ak si vznesenie obvinenia zavinil sám a bol oslobodený spod obžaloby alebo proti nemu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný. V tejto veci nebolo vykonaným dokazovaním zistené, že by si žalobkyňa privodila vznesenia obvinenia. Spod obžaloby bola oslobodená z dôvodu, že absencie formálneho znaku skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, jeho objektívnej stránky, nevyhnutného pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obžalovaným. Žalobkyňa sa počas celého priebehu trestného stíhania bránila a spáchanie skutku popierala.

49. Žalobkyňa svoj nárok odôvodnila negatívnym ovplyvnením jej zamestnania, stratou profesionálnej sebaistoty ubúdaním pacientiek čo vyústilo do rozhodnutia o skončení činnosti lekára, negatívnym ovplyvnením jej spoločenského postavenia, osobného života, zhoršením psychického zdravia v podobe úzkostných stavov, ktoré vyústili do návštevy psychiatrickej ambulancie.

50. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že do života žalobkyne došlo k zásahom, ktoré boli dôsledkom nezákonného rozhodnutia. Medzi sporovými stranami bolo nesporné, že žalobkyňa celý život bola bezúhonná občianka, viedla život riadneho pracujúceho človeka v kruhu svojej rodiny, dlhé roky

vykonávala zodpovednú prácu lekárky. Nemala konflikty v práci ani v rodine, bola uznávaná a vážená. Do začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia voči jej osobe nemala žiadne skúsenosti s trestným konaním, pričom trestné stíhanie v danom prípade trvalo niekoľko rokov, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 27.10.2000 a právoplatne bola oslobodená dňa 10.05.2012.

51. Dopad trestného konania, ktorý sa týkal obvinenia pre trestný čin ublíženia na zdraví však žalobkyňa pociťovala v osobnom živote, čo sa týka psychického stavu. od začiatku popierala, že by sa niečoho dopustila a celé trestné stíhanie pociťovala ako krivdu. Samotné trestné stíhanie vedené voči žalobkyni vážnym spôsobom narušilo jej súkromný život, povahovo sa zmenila, doma v rodine bola nešťastná, depresívna, nič ju nebavilo, z ničoho sa nevedela tešiť, musela užívať lieky na ukľudnenie. Zle znášala všetky úkony v rámci trestného konania, pričom tieto negatívne vplyvy trvali voči žalobkyni pomerne dlhú dobu, počas vedenia trestného konania, ktoré prebiehalo 11 rokov. Žalobkyňa negatívne vnímala stres, pričom súd zohľadňuje, že každé trestné stíhanie objektívne u každého je psychickou záťažou pre jednotlivca, spôsobuje stres, pocity frustrácie, neistoty či strachu, pričom už len samotnú prítomnosť takýchto stavov, aj bez diagnostikovania psychickej poruchy, je nutné zohľadniť, aj keď, prirodzene nie v takej miere, ako keby skutočne v dôsledku trestného stíhania bola prítomná psychiatrická diagnóza. Počas celého tohto obdobia žalobkyňa stále trpela neistotou, visela nad ňou hrozba odsúdenia a trestu zákazu činnosti vykonávať lekársku prax, ktorú akútne pociťovala, zaznamenala úbytok pacientiek čo vyvrcholilo rozhodnutím o skončení činnosti lekárky. Pred začatím trestného stíhania chodila do práce s radosťou, práca ju uspokojovala to sa však zmenilo po začatí trestného stíhania, nevedela sa už plne koncentrovať na výkon praxe a prácu začala brať ako nevyhnutnosť.

52. Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa bola vystavená stresu, emocionálnej záťaži ako aj časovej záťaži, ktorá súvisela so samotnou dĺžkou trestného stíhania. Každé trestné konanie totiž negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr ak sa jedná o obvinenie nepravdivé (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 25.3.2010 sp.zn. 3 Co 118/2008, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/15/2022 z 07. 06. 2022).

53. Trestné stíhanie nepochybne predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv poškodeného a znamená už samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu. Žalobkyňa vykonaným dokazovaním preukázala vznik nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života, ako aj to, že zadosťučinenie v podobe morálnej satisfakcie nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy a preukázala príčinnú súvislosti vzniku tejto škody s nezákonným rozhodnutím, následkom ktorého bolo nezákonné trestné stíhanie. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky na priznanie nároku zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri jej výkone, a to nezákonné rozhodnutie, existencia škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím existenciou škody.

54. Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy okrem zákonom stanovených kritérií uvedených v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. bral za rozhodujúce tiež povahu trestnej veci, vzhľadom na druh a závažnosť trestného činu, pre ktoré bolo trestné stíhanie vedené (obzvlášť závažný zločin podvodu a zločin marenia spravodlivosti), od ktorých sa tiež odvíja intenzita, s akou osoba poškodená nezákonným trestným stíhaním je negatívne vnímaná okolím. Rovnako tiež zohľadnil hrozbu a potenciálny rozsah trestného postihu (desať až pätnásť rokov), od ktorého sa odvíja subjektívny pocit neistoty na strane osoby poškodenej nezákonným trestným stíhaním, skutočnosť, že žalobkyňa bola stíhaná na slobode a že skutok, ktorý sa jej kládol za vinu súvisel s výkonom zamestnania žalobkyne (čo malo následok na spoločenské uplatnenie žalobkyne). Napokon súd tiež zohľadnil pri výške nemajetkovej ujmy okolnosti, ktoré viedli k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobkyni, tiež dĺžku konania a zavinenie prieťahov a dôvod zastavenia trestného stíhania.

55. Výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch sud určil s prihliadnutím na osobu poškodenej, jej doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracovala, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenej v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré jej vznikli v spoločenskom uplatnení (v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z). Aplikáciu

uvedených ustanovení neskôr prijatého zákona pripúšťa aj právna prax a ustálená judikatúra v konaniach o náhrade škody posudzovaných podľa zákona 58/1969 Zb. (viď napr. rozh. NS SR č.7Cdo 145/2011 zo dňa 12.12.2012). Bral za rozhodujúce tiež povahu trestnej veci, vzhľadom na druh a závažnosť trestného činu, pre ktoré bolo trestné stíhanie vedené od ktorých sa tiež odvíja intenzita, s akou osoba poškodená nezákonným trestným stíhaním je negatívne vnímaná okolím. Rovnako tiež zohľadnil hrozbu a potenciálny rozsah trestného postihu od ktorého sa odvíja subjektívny pocit neistoty na strane osoby poškodenej nezákonným trestným stíhaním, skutočnosť, že žalobkyňa bola stíhaná na slobode a že skutok, ktorý sa jej kládol za vinu súvisel s výkonom zamestnania žalobkyne.

56. Vychádzajúc tak z vyššie uvedených zistení, posúdiac tak komplexne intenzitu zásahov do súkromnej sféry žalobkyne, súd konštatuje, že nemajetková ujma uplatnená žalobkyňou je neprimeraná a ani s prihliadnutím na zistené následky vedeného trestného stíhania uplatnená výška nemajetkovej ujmy nemôže obstáť. Nemajetková ujma má byť spravodlivým, rozumným a primeraným odškodnením následkov a toto platí tak v rovine medzi fyzickými osobami navzájom, ale aj vo vzťahu k štátu. Súd teda dospel k názoru, že je potrebné čiastočne žalobe na náhradu nemajetkovej ujmy vyhovieť a kompenzovať trestné stíhanie žalobkyne, ktoré ovplyvnilo najmä jej pracovný ale i súkromný život, malo vplyv na jej psychické a ustálil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.300,- eur (t. j. cca 60 eur za každý mesiac od začatia trestného stíhania do oslobodenia spod obžaloby) za obdobie od 27.10.2000 do 10.05.2012, spolu 11 rokov, 6 mesiace a 2týždne(138 mesiacov, 2 týždne), pričom má za to, že takáto suma aspoň sčasti kompenzuje ujmu spôsobenú trestným stíhaním žalobkyne. Táto suma sa javí ak o primeraná a spravodlivá náhrada za ujmu spôsobenú osobe žalobkyni vedením trestného konania, ktoré musela strpieť. Podľa názoru súdu je takáto výška nemajetkovej ujmy vzhľadom na okolnosti daného prípadu odôvodnená a nevymyká sa bežnej rozhodovacej praxi súdov v obdobných veciach s tým, že súd bral zreteľ aj na maximálnu výšku, ktorú je možnú pri odškodňovaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. priznať (päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, ktorá sa priznáva pri spôsobení smrti osoby ako najzávažnejšiemu a nezvratnému následku). Súd príkladmo poukazuje na porovnateľné prípady a výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, napr. rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16 Co 63/2016 z 20.10.2016 bola potvrdená náhrada nemajetkovej ujmy odvodzovanej od oslobodenia spod obžaloby v sume 4.800,- eur, vo veci prejednávanej na Najvyššom súde pod sp.zn. 5 Cdo 4/2018 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie a následné oslobodenie spod obžaloby v sume 11.063,- eur, vo veci prejednávanej na Najvyššom súde pod sp.zn. 3Cdo/156/2017 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia v sume 10.000,- eur, vo veci prejednávanej na Najvyššom súde pod sp.zn. 8Cdo/177/2017 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia a následné oslobodenie spod obžaloby v sume 8.500,- eur, pričom je potrebné poukázať na to, že v danej veci nedošlo k podaniu obžaloby a následnému súdnemu trestnému procesu a oslobodeniu spod obžaloby, ale trestné stíhanie bolo zastavené pred podaním obžaloby.

57. Súd tak pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd vychádzal aj z rozhodovacej činnosti iných súdov, ktorá však ako vyplýva z nasledujúcich rozhodnutí je ešte značne rozkolísaná. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 1Co/570/2015 potvrdil priznanie nemajetkovej ujmy v sume 3.000,- Eur za nezákonné vznesenie obvinenia dňa 19.08.2009 z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Konanie bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom z novembra 2012. Poškodený nebol nikdy trestne stíhaný a bol prepustený z pomeru policajta. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 16Co/104/2016 potvrdil priznanie nemajetkovej ujmy v sume 8.500,- Eur za nezákonné vznesenie obvinenia dňa 19.08.2009 pre prečin usmrtenia spočívajúci v chybnej ordinácii liekov podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Konanie bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom zo dňa do 11. 12. 2013. Poškodený nebol nikdy trestne stíhaný, bol lekárom a po vznesení obvinenia zostal sám, pociťoval neistotu, jeho ďalší život bol ovplyvnený trestným procesom. Rozhodol sa odísť z nemocnice a pokračoval v neistej súkromnej praxi. Z toho dôvodu si ani nezaložil rodinu s novou partnerkou. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 19Co/9/2020 priznal nemajetkovú ujmy v sume 12.000,- Eur za nezákonné vznesenie obvinenie za zločin sexuálneho zneužitia podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona. Konanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom zo dňa 16.05.2013. Poškodený nebol nikdy trestne stíhaný, vznesenie obvinenia malo priamy dosah na jeho pracovnú činnosť ako detského lekára, kedy objektívne došlo k nečakanému a náhlemu úbytku pacientov, zhruba v počte 500 relatívne v krátkom období, rozpadol sa mu rodinný život, rozviedol sa s manželkou a má problémy stýkať sa aj s vlastnými deťmi.

58. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške priznanej sumy a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Lehotu na splnenie povinnosti súd predĺžil vzhľadom na požiadavku žalovanej odôvodnenú administratívnou náročnosťou zrealizovania úhrady podľa § 232 ods. 3 CSP na 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

59. Podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

60. Podľa č. 4 ods. 1, 2 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

61. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. V časti o náhradu škody trov obhajoby mala žalobkyňa plný úspech. Pri priznaní náhrady trov konania v časti o náhradu trov nemajetkovej ujmy súd na prejednávaný prípad aplikoval článok 4 základných zásad CSP, ktorý obsahuje analógiu legis a analógiu iuris, ktorá umožňuje sudcovi použiť ustanovenia svojím obsahom a účelom natoľko podobné, že je podľa neho žiaduce posúdiť aj právne veci, ktoré do hypotézy právnej normy výslovne poňaté neboli. Stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie. V prejednávanom prípade žalobkyňu nemožno vnímať ako procesne neúspešnú v spore; žalobkyni bola priznaná nemajetková ujma, aj keď v nižšej výške ako si uplatňovala. Žalobkyňa nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktom je fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Súd v tomto prípade priznal žalobkyni plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. 100 % zo sumy 8.300,- eur, čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia
na Krajský súd v Trenčíne prostredníctvom tunajšieho súdu písomne, dvojmo.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1, 2, 3 CSP "odvolacie dôvody" (ods.1) odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(ods.2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
(ods.3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 366 CSP "Novoty v odvolacom konaní" - prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.